1893 — 1973
80 pokib
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 192. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 17-го ЖОВТНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, OCTOBER 17, 1973 No. 192. VOL. LXXX.

ВІДБУВСЯ 14-ИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

Пассейк, Н.Дж. (пяк). — Тут у приміщеннях Української Централі відбувся в днях 12, 13 і 14 жовтня ц.р. 14-ий Загальний З'їзд Організації Оборони Лемківщини. На З'їзд прибуло 47 делегатів, в тому 3-ох з Канади із 16-ма уповноваженими голосами. У рямках З'їзду відбувся бенкет, в якому взяло участь біля 250 людей, між ними б. сенатор, нині суддя на емеритурі Іван Гонас. Вибір Крайової Управи та Світової Федерації Лемків, були діловими справами З'їзду.

У п'ятницю, 12-го жовтня, о год. 8:30 вечора розпочато З'їзд. По реєстрації З'їзд відкрив голова Головної Управи д-р Іван Гвозда. Спинившись на початках заложення Організації та її цілі — допомоги лемкам — проф. Гвозда заявив, що 14-ий З'їзд буде переломовим в Організації, треба буде застосувати нові підходи до справ та серіозности у їх виконанні, а Організації надати більше атрактивности. Обрано Президію З'їзду у складі: голова Ю Котляр, його заступник Михайло Кавчак, секретар П. Гарайда, та до Почесної Президії запрошено лемківського піонера Т. Вислоцького і ред. П. Ямняка. По виборі Комісій: мандатної, статутової, номінаційної, резолюційної та нагород, приступлено до звітів уступаючої Управи. Звіт голови д-ра І. Гвозди дав повний образ діяльности Організації. Далі були звіти першого заступника голови Івана Хомка з Пассейку та звіт другого заступника Т. Гулича з Торонта. Кожний із звітодавців подав про діяльність своїх Відділів. Мгр М. Дупляк звітував як секретар Організації. Фінанси за останній період виносили в обороті $69,139.17. Дальше звітували Василь Майкович з Рочестеру та Ю. Котляр з рамени Допомогового сектора та Суспільної Опіки. Справа допомоги лемкам була обширно обговорювана. В цій справі запали певні постанови, щоб не падати жертвою, а допомагати справді тим, що потребують, і навіть вказано на висоту допомоги. На З'їзді були заступлені делегатами такі місцевості: Пассейк, Ню Йорк, Нюарк, Йонкерс, Елизабет, Сиракюзи, Рочестер, Обурн та Аллентавн. 13-го жовтня продовжувано дискусію над звітами, д-р І. Гвозда порушив справу „Лемківських Вістей" та становище преси до Організації Оборони Лемківщини. Про теперішнє положення на Лемківщині в ході дебат довше розказав о. Мих. Коханський. Заснована на попередньому З'їзді Світова Федерація Лемків для діялогу з лемками-москвофілами, як виказало життя, не виправдалася і її, на внесок д-ра І. Гвозди, розв'язано. Бенкет цього дня відкрив І. Хомко, привітавши присутніх і передавши провід д-рові Гвозді. Місцевий український католицький парох о. Володимир Білинський провів молитву. Опісля представлено багатьох почесних гостей та заслужених діячів і вислухано багато привітань.

Пластовий гурток проспівав в супроводі гітар, кілька пісень. Суддя І. Гонас, що прилетів на З'їзд з Індіяни, довше забавляв гостей своїми дотепами. В імени СКВУ та УНСоюзу промовляв Йосип Лисогір, який змалював ролю лемків в Америці й їхній вклад в українське життя на цьому континенті. Мгр І. Базарко вітав З'їзд від УККА. Після того д-р І. Гвозда представив на залі присутніх представників різних організацій. Перед президіяльний стіл викликано кільканадцять заслужених лемків і їм вручено нагороди. Оперова співачка пані Марія Лисогір при фортепіяновому акомпаніяменті проф. Дарії Гординської проспівала кілька пісень. Ред. П. Ямняк прочитав свій фейлетон, присвячений З'їздові, та вірш. Бенкет закінчено молитвою, яку провів о. протопресвіт. Т. Форостій. Співом гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено бенкет, після якого була забава при звуках оркестри Б. Гір-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВІДЗНАЧАЮТЬ 40 - РІЧЧЯ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Чикаго (М. С.) — Українська організована спільнота метрополітального Чикаго і околиць збирається відзначати найбільш трагічної дати в історії московсько - комуністичного поневолення України а саме 40-річчя голодової облоги України. Спеціяльно зорганізований для цієї мети Український Громадський Комітет запланував відзначення цих роковин на неділю, 21 жовтня, у формі Жалобної Протестаційної Маніфестації, яка відбудеться о год. 2 по пол в Арморі Гол (у Гумболт Парку). Учасники маніфестації збираються цього ж дня в год. 1. по пол. на площі школи Шопена і звідтіль зорганізованим походом з транспарентами підуть до Арморі Гол, де відбудеться відповідно підготована програма.

У виданні НТШ появилася „Абетка з історії України" Я. Паладія

Ню Йорк (НТШ). — Як ювілейне видання Наукового Т-ва ім. Шевченка, в серії Української Літературної Бібліотеки том 10, вийшла з друку „Абетка з історії України" мистця Ярослава Паладія. Ця книжка великого формату (9 на 11 інчів) містить на 75 сторінках — 33 ілюстрації-букви нашої абетки, які у мистецькій формі подають події з українського життя — з історії нашої Батьківщини, Церкви і українського побуту. До кожної ілюстрації додав Леонід Полтава 12-ти стрічкову поезію, що передає зміст і настрій ілюстрації, а М. В. Зелик пояснив ці ілюстрації — на окремих сторінках — ще й англійською мовою.

Ярослав Паладій

Вартість і вимовність Абетки, як це зазначує у вступному слові Михайло Островерха, основується на ясному і приступному її вислові, а саме завдяки дібраній формі, влучному, змістові, рисункові і кольоритові. Букви зображені в сильних зарисах, літерація сперта ілюстративно на дереві, яке своєю простотою надається на живі і естетичні форми букв.

Книжка видана на люксусовому папері, а ілюстрації — в сепія кольорі — ще краще підкреслюють її мистецький вигляд. На внутрішніх картках обкладинки додана карта України. Загальну редакцію книжки виконав проф. д-р Василь Лев. Книжку в твердій оправі (з золотим витиском) в ціні 15 дол., замовляти у мистця-автора на адресу: J. Paladij 35-40, 34th Street, Astoria, N. Y. 11106.

ВІЙНА НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ПРИЙМАЄ ЗАГРОЗЛИВІ РОЗМІРИ; ЗСА ТА СССР ЗАПОВІЛИ ПІДТРИМКУ ДЛЯ ВОЮЮЧИХ СТОРІН

Москва. — Малі вигляди на скоре закінчення війни на Близькому Сході заставили Совєтський Союз та З'єднані Стейти Америки активніше втрутитися у події на цьому просторі, щоб не допустити до несподіваного перехилення сил в цю, чи іншу сторону. Таке втручування СССР по боці арабських держав, а ЗСА по боці Ізраїлю виявилося конечним ще й тому, що обидві воюючі сторони понесли в початкових боях значні втрати і потребують поповнень у виряді, амуніції тощо. Не менше важливою також є і пряма політична допомога. Намагання президента Р. Ніксона домовитися з Москвою щодо спільної акції на Близькому Сході не привели до ніяких позитивних результатів, що знайшло свій вислів у деклярації совєтського уряду „дати всю можливу допомогу" в арабських змаганнях відвоювати від Ізраїля втрачені території в 1967 році. Таку деклярацію совєтський уряд видав після конференції з президентом Альжиру Г. Бумедієном, який прибув до Москви, щоб перевести переговори про совєтську допомогу для Сирії та Єгипту. В переговорах взяли участь Брежнєв, Подгорний, Косигін, міністер оборони маршал Гречко та міністер закордонних справ Громико. Склад совєтських учасників виявляє, яку вагу СССР кладе на питання конфлікту на Близькому Сході. Хоч у комунікаті, який появився після закінчення нарад совєтських лідерів з альжирським президентом, немає нічого конкретного сказано щодо засягу та форми допомоги, то все таки сама виразна заява з боку Москви про рішення дати всебічну допомогу, має свою вимову. Очевидно, СССР почав пересилати потрібну допомогу Сирії і Єгиптові ще до цієї наради, але про це нічого публічно не говорилося. За американськими інформаціями, СССР вже переслав повітряною дорогою понад 4.000 тонн виряду Сирії та Єгиптові тільки в перших днях війни. Тепер, очевидно, совєтське постачання відповідно збільшиться.

ЗСА почали постачання для Ізраїля

Вашингтон. — Враховуючи ізраїльські втрати у боях та широко закроєну допомогу з боку СССР для Сирії і Єгипту, Уряд ЗСА після деякого проволікання остаточно рішився також зі свого боку поспішити з допомогою Ізраїлеві і поповнити втрати ізраїльських військ у виряді, летунстві і танках. Згідно з дорученням Уряду, до Ізраїля почалася достава військового виряду, включно з літаками, повітряною дорогою з днем 15 жовтня і того ж дня ізраїльська армія одержала перші достави матеріялів. Речник Державного департаменту Роберт МекКлоскей відмовився подати докладніші інформації про розміри американської допомоги Ізраїлеві, але підтвердив, що достави включають літаки типу Фантом Ф-4.

На фронтах без суттєвих змін

Тель Авів. — На сирійському та єгипетському фронті, як повідомляє ізраїльське командування, продовжуються бої, але ніякі суттєві зміни на фронтах не заіснували. Ізраїльським військам пощастило розбити іракську допоміжну дивізію силою 12.000 вояків та яких 250 танків, яка наспіла з допомогою сирійцям в районі Голянського узгір'я. Сирійська армія ставить завзятий спротив на підступах до Дамаску на віддалі яких 20 миль від міста. Ізраїльське летунство бомбардувало сирійські порти Лятакію та Тартус, зістріливши в боях 5 сирійських літаків. На єгипетському фронті ізраїльтянам вдалося відбити дві спроби єгипетської армії прорвати ізраїльські оборонні позиції. Головну ролю відограє на єгипетському фронті летунство, яке бомбить не тільки єгипетські військові зосередження на схід від Суезу, а й військові об'єкти в самому Єгипті. В часі налетів пошкоджено аеропорти Танта, Кутамія і Шуврахів на захід і південний-захід від Каїро.

Дамаск. — Сирійське командування інформує, про те, що сирійським військам пощастило затримати наступ ізраїльської армії та завдати їй поважних втрат. В Дамаску публіка і закордонні кореспонденти мали змогу оглядати групу 35-ти ізраїльських полонених, захоплених в боях 15 жовтня. Сирійці оспорюють твердження ізраїльського командування, мовляв, Голянське узгір'я цілком звільнене від сирійців. З оцінкою військової і політичної ситуації виступив сирійський президент Гафез аль-Ассада, який заповів арабську перемогу у війні з Ізраїлем.

Каїро. — Єгипетське військове командування поінформувало, що після початкових успіхів єгипетська армія переводить „консолідацію позицій" і тому на фронті відносно спокійно. Згідно з єгипетськими інформаціями, єгиптянам вдалося нанести ізраїльській армії чергової поразки і в деяких місцях захопити нові терени, відкинувши ізраїльтян. Головна увага єгиптян спрямована у напрямках трьох стратегічних гірських просмиків: Мітла, Ель Гіді та Ель Хатмія. Від здобуття цих просмиків залежить дальший успіх у відвоюванні Синайського півострова. В боях 15 жовтня єгиптяни мали знищити 13 ізраїльських танків та зістрілити 9 літаків.

Араби готові на перемир'я

Каїро. — Західні дипломатичні кола в єгипетській столиці інформують, що вони одержали від єгипетського уряду повідомлення про готовість Єгипту і Сирії заключити перемир'я з Ізраїлем і припинити започатковані воєнні дії. Ця готовість обох єгипетських держав зумовлена вимогою до західніх держав гарантувати, що у висліді наступних мирних переговорів арабські держави одержать знову всі ці території, що їх захопив Ізраїль у війні 1967 року. Вістки про це були підтверджені в Дамаску та Аммані, столиці Йорданії.

ЗАХІДНІ ПСИХІЯТРИ ВІДВІДАЛИ ДВА СОВЄТСЬКІ ПСИХІЯТРИЧНІ ЗАКЛАДИ

Москва. — За повідомленнями кореспондента „Ню Йорк Таймс-у", совєтська влада дозволила західнім психіятрам, які брали участь у світовому психіятричному з'їзді в Єривані 8-12 жовтня, оглянути двасовєтські заклади для умовохворих, в тому відомий Інститут психіятрії ім. Сербського в Москві, де перебувало ряд дисидентів на психіятричному обслідуванні, як Жорес Медведєв, який тепер находиться в Англії, та Леонід Плющ, якого експерти цього Інституту визнали умовохворим. Двох психіятрів мали змогу зустрінутися з ген. Петром Григоренком, який тепер находиться в закладі для умовохворих у місцевості Столбовая, 35 миль на південний-схід від Москви. Західні психіятри не могли обслідувати Григоренка, бо він відмовився давати їм відповіді через офіційного перекладача, заявивши, що він погодиться тільки на такого перекладача, якого порекомендує його дружина. З Григоренком зустрічався д-р Деніс Лайг з Англії, екзекутивний секретар Світової Психіятричної Асоціяції. Д-р Лайг заявив, що його поінформовано про те, що Григоренка недавно перевезено з Черняховської психіятричної лікарні, у якій панують нестерпні умови. У Столбовой Григоренко приміщений у невеликій нижі, де находиться чотири ліжка. Інститут ім. Сербського відвідала група 13 психіятрів. Д-р Алфред Фрідман, президент Американської Психіятричної Асоціяції, поінформував, що совєтські психіятри подали відвідувачам сумаричні дані про шість контроверсійних випадків, але на основі цих даних і на основі одноденної візити не можна, заявив він, поробити будь-які конкретні висновки. Знову ж проф. Джон Вінг з Лондонського університету заявив, що в його опінії совєтські психіятри дають „широку" діягнозу схізофренії і у висліді можуть зачислити до категорії умовохворих осіб, яких в Англії психіятри вважали б здоровими.

Як інформують, совєтським психіятрам пощастило на світовому психіятричному з'їзді в Єривані не допустити до відкритої дискусії над практиками совєтських психіятрів у відношенні політичних в'язнів, на що надіялися західні психіятри. Одиноким позитивом з'їзду є створення спеціяльного „етичного комітету", який діятиме в рямках Світової Асоціяції Психіятрів і матиме за завдання розглядати обвинувачення у неетичних методах психіятрів в окремих країнах.

В ЧИКАГО ВІДБУВСЯ ТОРЖЕСТВЕННИЙ ВХІД ДО НОВОЗБУДОВАНОГО СОБОРУ СВВ. ВОЛОДИМИРА Й ОЛЬГИ

Чикаго (М. Д.). — Створена тут у 1968 році українська католицька парафія свв. Володимира й Ольги за 5 років існування, при відданій праці і жертвенности коло 1 000 родин (3 500 парафіян) розбудувала багатогранне парафіяльне життя і побудувала свій власний величний храм Божий.

На протязі першого свого п'ятиріччя парафія користувалася українським православним катедральним собором св. Володимира. Перехід до власного храму відбувся в день свята Покрови Пресв. Богородиці в неділю, 14-го жовтня 1973 р. з участю українських католицьких і православних священиків та вірних обох віровизнань.

Вранці о год. 8-ій в православному соборі св. Володимира спільний благодарственний молебень відправили оо. душпастирі парафії свв. Володимира й Ольги — о. крилошанин П. Джулинський і парох о. М. Бутринський та гості: крилошанин о. Богдан Смик з Ютики, Н. Й., о .В. Тарнавецький з Едмонтону, о. М. Старух з Мілвілу, Н. Дж. та настоятель православного собору протопресвітер о. Федір Болецький. Співав хор православного собору. Слово подяки виголосив о. крилошанин П. Джулинський, прощально слово о. протопрес. Ф. Білецький, а на закінчення обидва проповідники обмінялися поцілунками.

Після молебня відбувся процесійний перехід до новозбудованого католицького собору свв. Володимира й Ольги. В поході з процесіями православного і католицького соборів йшло 2.500 учасників, в тому парафіяльна молодь з хоругвою, всі місцеві й довколишні Осередки СУМА з прапорами і власною оркестрою, пластова молодь з прапором, українські комбатанти з прапорами, парафіяльні організації з коругвами, вівтарська дружина, духовенство, церковний хор „Прометей", парафіяни і гості. Впорядчиками під час походу були члени місцевої Станиці кол. Вояків І УД УНА. Під час походу напеміну оркестра СУМА під керівництвом М. Голіяна грала, а хор з вірними співав релігійні пісні. На зарядження пароха польського латинського костела, біля якого переходила процесія, ввесь час під час походу дзвонили дзвони, подібно як дзвонили вони також на православному соборі св. Володимира і на сусідній словацькій церкві.

В соборі свв. Володимира й Ольги не могли вміститись усі учасники, кількість яких збільшилася до понад 3.000 осіб. Церемонії і відправи з церкви для глядачів на зовні передавалося 2-ма телевізійними апаратами.

В церкві, за благословенням Владики Кир Ярослава Габра, відбулась спершу церемонія посвячення престола, на якому покладено кивот з антимісом, що його передав Святитель собору Бла-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СФУЖО відзначив у Детройті 25-річчя свого існування

Детройт-Воррен (І. П.) — У рямках світових ювілейних обходів Світової Федерації Українських Жіночих Організацій відбудеться тут свято 25-річчя СФУЖО у днях 27-28 жовтня, 1973 р. У програмі є панель „Українська жінка вчора й сьогодні" з темами: а) Український жіночий рух до постання СФУЖО, б) Українська жіноча організація сьогодні та в) Роля молодого покоління в жіночій організації Опісля буде дискусія. Панель відбудеться в суботу, 27-го жовтня о год. 7:30 вечора, в залі церкви св. Йосафата, Воррен, Міч. Другого дня в неділю 28-го жовтня о год. 4-ій по полудні, в залі православної церкви св. Покрови буде урочиста частина Ювілею з доповідю представниці Централі СФУЖО п-і Ірини Павликовської з Едмонтону, Канада і з бенкетом і мистецькою програмою. Свято влаштовує Ювілейний комітет, зложений з представниць Головної Управи СФУЖО і її 4-ох складових організацій: Союзу Українок Америки, Українського Золотого Хреста, Об'єднання Жінок ОЧСУ і Сестрицтва УПЦ. Очолює комітет п-і Марія Квітковська, заступниця голови СФУЖО. Під час свята уудуть відкриті дві виставки: жіночої преси і матеріялів СФУЖО та вишивок (спеціяльна збірка з Канади).

НАГОРОДА ЗА ПІДТРИМКУ СПРАВИ ВОЛІ

П'ять років тому, 1-го червня 1968, тодішній лідер Республіканської меншости в Палаті Репрезентантів і теперішний номінат на віцепрезидента З'єдинаних Стейтів Америки Джералд Р. Форд одержав Шевченківську Грамоту Волі за його постійну підтримку справи волі для всіх. Цю високу українську нагороду прийняв конгресмен Форд після його виступу на бенкеті для відзначення 50-річчя проголошення державної незалежности і суверенности Української Народної Республіки, про що згадано в редакційному коментарі на другій сторінці в цьому числі. На фото: Джералд Р. Форд (зліва) приймає Шевченківську Нагороду Волі з рук президента Українського Конгресового Комітету Америки проф. Лева Добрянського та екзекутивного віцепрезидента Йосипа Лисогора.

СПІРО ЕҐНЮ ПОЯСНЮЄ ПРИЧИНИ СВОЄЇ РЕЗИҐНАЦІЇ

Вашингтон. — У понеділок, 15-го жовтня, Спіро Т. Еґню заявив, що він зрезиґнував з посту віцепрезидента ЗСА, щоб дати змогу президентові Ніксонові привернути „безумовне довір'я" американського народу до цього високого державного посту. Виступаючи на телебаченні та радіо, колишній віцепрезидент заперечив обвинувачення проти нього та натякнув, що люди, які свідчили проти нього, були спокушені обіцянками безкарности від судового переслідування. Спіро Еґню був обвинувачений в одержанні хабарів від інженерних фірм в заміну за контракти. Ці хабарі він мав нібито одержувати, коли занимав пости головного екзекутивного урядовця балтиморського повіту, губернатора Мериленду та віцепрезидента ЗСА.

Під час 19-тихвилинного виступу, Еґню заявив, що минулого тижня він погодився не оспорювати обвинувачення в тому, що не зголосив на податкування деяких приходів, бо з патріотичних мотивів хотів „заспокоїти бушуючу бурю", яка кружляла довкруги нього та Білого Дому протягом останніх 2-ох місяців. Він сказав, що постановив зрезиґнувати, бо продовження судової розправи, яка тривала б місяці, або й роки, не вийшло б на користь країни, а Америка тепер потребує віцепрезидента, який мав би безумовне довір'я народу. Хоч його не оспорювання обвинувачення щодо податків, сказав Еґню, деякі люди можуть пояснювати як признання до вини то це був тільки засіб, за допомогою якого можна було дійти до порозуміння й компромісу з прокуратурою, а не признання до вини.

Колишній віцепрезидент хвалив президента Ніксона за те, що старався бути справедливим супроти нього й в той самий час вірним своєму службовому приреченню. С. Еґню сказав, що Президент був зайняв позицію, що він, тобто Еґню, має право сам вирішити, що має робити в справі обвинувачень проти нього. Таким чином Еґню заперечив вістки, що нібито президент Ніксон примусив його зрезиґнувати. Ця заява колишнього віцепрезидента дуже різниться від заяв його дорадників, які далі твердять, що Білий Дім таки примусив Еґню зрезиґнувати.

Еґню назвав Джералда Форда „визначним" номінатом на пост віцепрезидента й закликав Конгрес і країну підтримати його.

Не входячи в деталі всіх обвинувачень проти нього, він заперечив їх і заявив, що ці обвинувачення були трактовані пресою неначе б доказані факти. Еґню закликав американську публіку й уряд перевести реформу фінансування виборчих кампаній, закінчити з нелегальними продіставаннями назовні інформацій про судові слідства та покінчити з надуживаттями, зв'язаними з наданням урядових контрактів.

В кінці своєї заяви Еґню висловив думку, що Америка настільки сильна, що перетриває й цю кризу.

В ГРУЗІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ЧИСТКА

Газета „Заря Востока", орган ЦК Комуністичної партії Грузії, опублікувала інформації про чистку в міністерстві юстиції Грузинської ССР. Згідно з цими повідомленнями, усунено дотеперішнього міністра юстиції і головного суддю Народного суду Аджарської автономії округи. Додатково, цілий ряд суддів і судових службовців дістали попередження і нагани.

У 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС 1973 РОКУ

РАНІШЕ ПРОГОЛОШЕНО	3,002
В ОСТАННІХ ДНЯХ ПРИЄДНАНО	41
РАЗОМ ДОСІ ПРИЄДНАНО НОВИХ ЧЛЕНІВ	3,043

В останніх днях надіслали до Головної Канцелярії аплікації нових членів наступні організатори і секретарі Відділів:

Карло Кобіто (В. 121) — 4, Дмитро Попадинець (В. 434) — 4, Осип Касюхнич (В. 468) — 4, Галина Гаврилюк (В. 170) — 3, Дарія Оріховська (В. 353) — 3, Данило Пищ (В. 458) — 3, Роман Татарський (В. 94) — 2, Іван Хома (В. 293) — 2, і Олександра Дольницька (В. 434) — 2. По одній аплікації прислали 14 секретарів та організаторів.

Досі у жовтні придбано 87 нових членів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Найменований Віцепрезидент

Джералд Р. Форд, дотеперішній лідер Республіканської меншости в Палаті Репрезентантів, є ще тільки кандидатом на нового віцепрезидента З'єднаних Стейтів Америки, бо після найменування його на цей пост президентом Ніксоном, він ще — згідно із законом — повинен бути затверджений більшістю обидвох Палат Конгресу, Сенату і Палати Репрезентантів. Але загально вважається і передбачається, що таке затвердження він здобуде та що саме цим президент Ніксон у великій мірі керувався, видвигаючи його кандидатуру.

Найменування Джералда Форда на віцепрезидента прийнято в країні по різному. З одного боку видвигається і підкреслюється його довголітню службу в Конгресі та його дотеперішній „рекорд" тієї служби, яку характеризував консерватизм у його пропозиціях і в голосуванні, його відданість своїй Республіканській партії, його підтримку оборонних зусиль Америки та ряд інших добрих прикмет, що здобули йому повагу і пошану серед законодавців обидвох великих партій. З другого ж боку згадується про його виключно законодавчий досвід, але повну відсутність в нього будь-якої екзекутивної практики. Очевидно, що його індивідуальність розглядається завжди з думкою, що в обставинах він міг би одного дня зайняти пост президента країни, як це вже бувало в історії та як передбачає Конституція.

В Конгресі немає репрезентантів українського роду, але якщо б такі були, ми рекомендували б їм голосувати за кандидатурою Джералда Р. Форда, мавши на увазі ще й зорієнтованість в совєтському комплексі і його колишній мужній виступ в обороні окремішности української нації, що він вчинив у відомому листі до тодішнього державного секретаря Діна Раска, оспорюючи його твердження щодо „історичної приналежности" України до російської імперії.

Історичним документом залишиться назавжди пам'ятний виступ тодішнього вже лідера республіканської меншости в Палаті Репрезентантів, конгресмена Джералда Р. Форда на українському бенкеті у Вашингтоні 1-го червня 1968-го року, влаштованому Українським Конгресовим Комітетом Америки для відзначення 50-річчя з дня проголошення державної незалежности і суверенности Української Народної Республіки. Ствердивши, що українці згадкою про колишню волю, опісля заперечену, вчинили добру прислугу для цієї волі, конгресмен Форд закликав усіх американців знову потвердити свою відданість духові Декларації Незалежности та працювати для його здійснення в усьому світі. Повний текст його тодішньої промови буде передрукований, як історичний документ, в черговому виданні англомовного „Українського Тижневика". При нагоді тодішнього виступу та за його постійну підтримку справи волі і визволення, конгресмен Джералд Р. Форд був відзначений Шевченківською Нагородою Волі, яку він з гордістю прийняв. Треба сподіватись, що він тямитиме про неї також і на високому пості віцепрезидента З'єднаних Стейтів Америки.

Совєтська вимога до психіятрів

Враховуючи дуже негативний для Совєтського Союзу відгук у світі на факти приміщування совєтських політичних в'язнів у закладах для умовохворих, уряд СССР доручив совєтським психіятрам поробити всі можливі заходи, щоб опрокинути ці незаперечні і стверджені факти. Як відомо, вже давніше совєтська преса публікувала „заяви" совєтських психіятрів, які заперечували факти використовування закладів для умовохворих у боротьбі з дисидентами. В серпні появився в „Известиях" текст „розмови" зі заступником директора Інституту психіятрії Академії медичних наук СССР проф. Р. А. Наджарова, який того роду твердження окреслював як „провокаційну антисовєтську кампанію", вимагаючи від Світової асоціяції психіятрів, щоб вона „відмежувалася від клеветників - антисовєтчиків".

У зв'язку з Міжнародним з'їздом психіятрів у Єревані, Вірменія, 8-12 жовтня ц. р., совєтські психіятри виступили з пропозицією розглянути питання про насильне приміщування здорових осіб у совєтських закладах для умовохворих. З цією метою вони запропонували скликати спеціяльну конференцію у Московському психіятричному інституті ім. Сербського, на якій це питання було б обмірковане. Пропонована конференція мала б мати неофіційний характер, на базі добровільної участи заінтересованих.

Хоч на перший погляд може видаватися дивним, що самі совєтські психіятри виступили з пропозицією розглянути закиди щодо нелеґального використовування совєтською владою психіятричних лікарень, то насправді цю пропозицію треба вважати, як зручний тактичний маневр не допустити до розгляду цього питання на самому з'їзді. Совєтські чинники, які такий маневр заплянували, зробили це в переконанні, що в цей спосіб їм вдасться дразливу для СССР проблему зняти з порядку нарад світового психіятричного з'їзду, передавши її формально на розгляд спеціяльної комісії, яка у пізнішому реченці відбуде свої наради вже в Москві. Очевидно, що з совєтського боку надіялися, що в Москві можна буде справу або затушувати, або таки добитися, щоб психіятри винесли позитивну для СССР резолюцію.

Щоб створити відповідний форум для розгляду закидів у надужитті психіятрії, Світова асоціяція покликала Міжнародну комісію для розгляду етичних питань, зв'язаних з психіятрією. Треба припускати, що власне ця нова Міжнародна комісія розгляне закиди про приміщування політичних в'язнів у совєтських психіятричних лікарнях.

На СКВУ приїде 25 делеґатів з Арґентини

Буенос Айрес (М.Д.) — З Буенос Айресу виїжджає 25 осіб делеґації на Другий Світовий Конгрес Вільних Українців, що в перших днях листопада відбудеться в Торонті, Канада. Очолюють делеґацію новообраний голова Української Центральної Репрезентації Василь Косюк, місто-голова Головної Ради Осип Галатьо та голова Централі „Просвіти" Богдан Качор, — а делеґати заступатимуть всі суспільно-громадські, жіночі і молодечі організації в Арґентині. Делеґація виїзджає літаком компанії „Аеролініяс Арґентінас" в суботу 26-го жовтня через Ню Йорк і до Торонта прибуде в суботу 27-го жовтня в пополудневих годинах, щоб мати змогу увійти в контакт з комісіями СКВУ.

У 35-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

У 35-річчя н а р одження Карпато - Української Держави згадуємо незабутній 1938-ий рік і столицю князя Лаборця — Ужгород, де завершено довголітню боротьбу карпатських українців створенням першого автономного уряду країни.

Незабутній 1938-ий рік — це рік найбільшої активізації українців Закарпаття у боротьбі за свої національно - політичні права, який виразно показав плоди довголітньої тихої, впертої, відданої праці народних працівників. Це рік повної перемоги над обманом, і рік повної перемоги українства над усіми антинародними рухами. Всі нитки українських національних здобутків на Закарпатті зводилися в столиці, Ужгороді. Тому згадуємо Ужгород і тужимо за ним.

В назріванні буревіїв війни американські русини-українці відчули внутрішню потребу стати плече-в-плече з карпатськими українцями на рідній землі до боротьби за народні права. Знову загоріло в їхніх серцях почуття духової єдности зі своїм материком, знову відчули вони в своїх серцях співвідповідальність за долю все ще поневолених братів на південь від Карпат. Об'єднані в Карпаторуському Союзі вже в квітні 1938 р. рішають вони вислати делегацію до Ужгороду, щоб там, на місці стати до боротьби за автономну державність. Делегація цього Союзу, у склад Івана Поппа, як голови, о. Иоанна Янчишина та д-ра Олексія Геровського, прибула до Ужгороду 12-го травня 1938 р., щоб посередничати поміж українською та москвофільською народними радами для створення спільного фронту в боротьбі з чеськими централістами.

Національно свідома вітка американських русинів зорганізувала Комітет Оборони Закарпаття, на чолі з о. Еміліяном Невицьким, Юрком Габодою, як секретарем, та Василем Беньом, діючим головою, інж. Андрієм Костем фінансовим секретарем, і ін. Вже на початку вересня 1938 р. делегація цього Комітету, під проводом Юрка Габоди й Миколи Беня, прибула до Ужгороду, щоб докласти і своїх зусиль у боротьбі за автономну державність карпатських українців. Цей Комітет, який пізніше змінив назву на Комітет Оборони Карпатської України видав цінну брошуру п. н. „Пізнай Правду"—пера тодішнього пароха Міннеаполісу, а пізніше піттсбурзького єпископа Данила Іванча.

На шляху до повної консолідації всіх українських національно - політичних і культурних сил Закарпаття одним із найкращих виявів було видавання щоденника „Нова Свобода", який почав виходити в Ужгороді 15-го червня 1938 р. замість дотогочасного тижневика „Свобода", органу Християнської Народної Партії о. А. Волошина.

У найбільшому розгарі боротьби в Карпатській Україні, від 14-го вересня 1938 р. відповідальним редактором був відомий політик і борець за національні права — Федір Ревай, який у січні 1939 р. уже в Хусті очолив Українське Національне Об'єднання, коаліційну партію в Карпатській Україні, й від 26-го січня 1939 р. відповідальним редактором був Василь Гренджа-Донський. „Нова Свобода" об'єднувала всіх активних національно - політичних і культурних діячів країни, тому в редакції співпрацювали в різному часі й на різних постах представники всіх політичних течій, від найзавзятішого націоналіста Івана Рогача до — соціял - демократичного діяча Спиридона Довгаля. „Нова Свобода" була не тільки засобом інформації. Була вона в першу чергу чинником мобілізації широких народних мас. Як писав Іван Рогач у першому числі, завданням „Нової Свободи" було „боротися щиро за здобуття наших прав на прадідній землі", а девізою „Щира служба для народу". „Нова Свобода" виконала своє завдання. Стояла вона на службі народу до кінця, аж до зафіксування тексту проголошення державної самостійности Карпатської України прем'єром А. Волошином 14-го березня 1939 р. у Хусті. Увесь час Федір Ревай був подвижником появи щоденника.

Але повернімо до незабутнього 1938 р. Загальнооб'єднуючим центром карпатських українців усіх політичних переконань була Перша Руська - Українська Центральна Народна Рада, на чолі з о. А. Волошином і д-ром Миколою Долинаєм, секретарем. Заступниками голови були д-р Михайло Бращайко та Юліян Ревай, а в склад її проводу входили проф. А. Штефан, Степан Клочурак, д-р Степан Росоха та ряд інших чолових діячів. ПР-УНЦРада була створена на Всенародному Конгресі в Хусті 21-го січня 1919 р., який проголосив з'єднання Закарпаття з Українською Державою. Вона берегла, „як зіниці в оці" мандату, даного їй Всенародним Конгресом „заступати угорських Русинів усе і всюди, де цього буде потрібно, перед усіми народами, і зробити все, що кожночасно буде потрібно в інтересі руського народу". Виконуючи цей мандат, ПР-УЦНРада боролася за реалізацію автономії в Карпатській Україні від самого початку чеського режиму, тобто від 1919 р. Дня 29-го травня 1938 р. ПРУ Народна Рада поставила свої домагання про введення автономії гостро, і від того часу не переставала боротися аж до створення першого автономного уряду на початку жовтня 1938 року. В дусі консолідації українці Закарпаття пішли до виборів місцевого самоврядування 16-го червня 1938 р., в яких українські кандидати здобули перемогу в 61 містечках і селах країни.

Дня 4-го вересня 1938 р. голова ПР-УЦНРади, о. А. Волошин, на політичному Конгресі з участю 1,100 делегатів, заявив: „До політичної боротьби маємо іти організованим фронтом. Наша програма ясна і чесна". Конгрес вирішив вислати делегацію на чолі з о. А. Волошином та членами її Ю. Реваєм, С. Клочураком, о. Дмитром Поповичем, М. Поповичем, д-ром С. Росохою, Юліяном Гуснаєм, Василем Приймаком, Василем Свереняком та І. Чобаном до Праги, яка 7-го вересня була прийнята прем'єром Міланом Годжою і переговорювала в справі автономії. Ця делегація підготовила ґрунт до дальшої дії.

Відмова автономії чеським урядом немов би з причини розбиття політичних сил З а к а рпаття спонукала в критичний час представників обох народних рад шукати шляхів у боротьбі за народні права. Ще в 1935 р. проф. Августин Штефан у статті „Модус вівенді" говорив про потребу такої співпраці, бо „ті, які нині називають себе „русскими", скоріше чи пізніше будуть в українському таборі". Прийшов слушний час, і 31-го травня 1938 р. представники Української Ради в особах Юліяна Ревая, Юлія та Михайла Бращайків і Степана Клочурака ввійшли в переговори з п р е дставниками „Русскої" Ради пп. Бродієм, Пєщаком, Фелдешієм і Жидовським. Започатковані тут контакти завершилися 7-го жовтня повним порозумінням відбути "чергового дня спільну конференцію в канцелярії губернатора Константина Грабаря, на якому 8-го жовтня 1938 р. спільними зусиллями створено перший автономний уряд у складі Андрія Бродія, як прем'єра, та Едмунда Бачинського, Юліяна Ревая, о. Августина Волошина, Івана Пєщака та Степана Фенцика — міністрів автономної Підкарпатської Руси. Це рішення передано до затвердження празькому урядові на чолі з ген. Яном Сировим.

Справу автономії Карпатської України належить трактувати цілковито незалежно від тогочасних подій навколо Чехо - Словаччини. Своє вістря проти Чехо-Словаччини скерували ревізіоністичні мадярські імперіялісти, яким всеціло допомагали поляки й італійці. Ще від 1920-их рр. вели мадяри ревізіоністичну політику на міжнародному полі, зокрема сконцентровану на поворот Карпатської України, Словаччини та Семигороду до Мадярщини. На пропозицію президента Френклина Д. Рузвелта відбулася в днях 29 та 30-го вересня 1938 р. т. зв. Мюнхенська Конференція, на якій Адольф Гітлер, Беніто Муссоліні, Невилл Чемберлен й Едвард Даладіє вирішили віддати заселені Судети Німеччині. Це потрясло чеським режимом Едварда Бенеша, який зрезиґнував 5-го жовтня 1938 на користь ген. Яна Сірового. Дня 6-го жовтня словаки проголосили створення автономного уряду з о. Йозефом Тісом на чолі. У тій ситуації для збереження самого існування Чехо - Словаччини, як держави, ген. Ян Сіровий у ролі президента республіки проголосив перетворення дотепер зцентралізованої країни на федерацію чехів, словаків і карпатських українців. Отже, шлях до здійснення автономії Карпатської України був упрощений.

По дводенних переговорах у Празі номінатів на міністрів автономного уряду Підкарпатської Руси з ген. Яном Сіровим, 11-го жовтня 1938 р. заприсяжено уряд на чолі з Андрієм Бродієм, а чергового дня 12 жовтня 1938 р. о 3-ій год. по полудні, цей

(Закінчення на стор. 3-ій)

I. Дробот

„СССР гратиме першу скрипку, ЗСА — другу"

Совєтський місячник „Международная Жизнь" у статті заявляє, що СССР мирним способом осягне першенство у світі, а ЗСА, як провідник у капіталістичному світі, мусітимуть вдоволятися тим, що гратимуть другу скрипку. Автори тієї статті, А. Кокошін і А н а толій Громико (син міністра закордонних справ Андрея Громико) доводять, що сила ЗСА підупадає та що більша війна з СССР, або навіть безпосереднє військове встрявання ЗСА до справ інших держав, є неправдоподібне.

Тому, що участь ЗСА у світовій промисловій продукції і закордонній торгівлі підупадає, ЗСА нездужають на дефіцити, повторні девальвації доляра та чимраз більшу нестачу пального. Автори вірять, що тому Вашингтон мусітиме погамувати свої амбіції бути провідною світовою потугою в найближчому десятиліттті. Вже й тепер, твердять автори, ЗСА починають ступати лагідніше. Як доказ наводять вони те, що ЗСА покладають більшу надію на дипломатію й торгівлю, ніж на мілітарну силу. Вплив мілітарних чинників ЗСА підупадає.

Хоч ЗСА й далі будуть підтримувати проамериканські уряди в усьому світі, безпосередню інтервенцію воєнними засобами, або такі погрози заступили ЗСА менш замітними і менш коштовними засобами. Тому, що зменшилися впливи, які в цій ділянці відгравали мілітарні чинники, дипломатія, яка полягала головно на погрозах застосування мілітарної сили, стала відспіваною піснею й перейшла на дипломатію на вершинах.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „ЗАПОРОЖЦЯ ЗА ДУНАЄМ"

Прочитавши в „Свободі" (ч. 180 з 28 вересня ц. р.) статтю п. В. Чапленка про виставу „Запорожця за Дунаєм" в Ірвінгтоні, хочу поділитися з читачами кількома думками з цього приводу.

В досить цінну і цікаву історію виникнення опери „Запорожець за Дунаєм" п. В. Чапленко додав одне порівняння, яке поменшує загальне враження від статті.

Порівнювати „Кобзаря" Тараса Шевченка із „Запорожцем за Дунаєм" — річ занадто смілива і неоправдана. „Кобзар" розбудив в українському народі національну свідомість і закликав до боротьби за волю-долю нашого народу. І на заклик його наш нарід в його наступних поколіннях створив свою власну незалежну державу, яка неминуче відновиться після упадку окупаційного московсько - большевицького режиму. А „Запорожець за Дунаєм", поминаючи його фолкльорну вартість, перекликається сьогодні своїм змістом із закликами „Комітету за повернення на родіну".

„Запорожець за Дунаєм" створений на основі історичних подій, висловлений в милозвучній, сантиментальній музичній формі, і дай йому Боже, ще довгі роки чарувати нас і навіть чужинців.

Але при чому тут „Кобзар"?

На жаль, мені не довелося слухати і бачити „Запорожця за Дунаєм" у виконанні нюйоркського оперового ансамблю і тому не забираю голосу щодо його постави і виконавців. Але мене вразила зневажлива згадка п. В. Чапленка про „фігуру" нашої славної, тепер уже покійної Марії Іванівни Литвиненко - Вольгемут.

Почавши сценічну діяльність ще в театрі Садовського, вона стала одною із найпопулярніших не тільки в Україні, але й т цілому Совєтському Союзі співачок-актрис. І любили її мільйони її прихильників не за її „фігуру", але за її чарівний голос і її чудову гру на сцені, що викликала завжди ентузіястичні оплески глядачів.

Не за її „фігуру", а за її надзвичайну популярність артистки, що завжди виступала на всіх сценах СССР лише як українська співачка-артистка, не могли московські „цінителі мистецтва" замовчати її національне походження і відзначити її „високим" і „з а с луженим" званням „народної артистки СССР".

Мені припала честь не раз виступати з Марією Литвиненко - Вольгемут в багатьох оперових виставах, зокрема в „Запорожці за Дунаєм", коли вона захоплювала своїм голосом і грою не тільки глядачів, але й усіх учасників вистави. Коли вона виконувала ролю Лізи у „Виновій кралі", напевно ніхто, захоплений її голосом і грою, не критикував її „фігури", як це зробив п. Чапленко.

Щождо опери „Запорожець за Дунаєм", то, на мою думку, в ролі Одарки повинна виступати досить дебела молодиця. Інакше був би неоправданий страх Івана Карася перед своєю жінкою, навіть і без макогона.

Шануймо своїх видатних мистців, своїх н а у ковців, своїх громадських діячів, а тоді може колись і нас пошанують за нашу працю.

Ол. Неділько

Ню Йорк

„НАРІД МАЄ ПРАВО ЗНАТИ"

Зовсім слушно Редакція „Свободи" домагається від редакції тижневика „Новий Шлях" виявити джерело, з якого редакція „Н. Ш." одержала фальшивого листа, що нібито був висланий з УККА до Управи Катедр Українознавства в Гарварді.

По моєму, цього роду публікація каригідна і хто затаює обманців, бере на себе за це відповідальність перед народом, що має право знати правду. Але нарід хотів би знати також, хто такого листа з членів Екзекутиви УККА пропонував, як це інформувала „Свобода", бо вся ця афера з цього починається.

Дня 7-го жовтня був якраз з рамени УККА в Міннеаполісі п. Володимир Мазур, і коли я його просив, щоб він, як один з віцепрезидентів УККА, сказав нам, хто такий текст листа пропонував, то він сказав: „питайте пана Лисогора".

Сподіваюся, що „Свобода" жадних таємниць з цього робити не буде. На мою думку Екзекутива УККА не повинна під тиском якогонебудь політичного угруповання анґажуватись в справах науки, бо це справа наукових установ, а, це, що пише „Н. Ш.", мовляв, нарід хвилюється, не є згідне з правдою, бо загал задоволений, що довершено таке діло, люди дали і ще дадуть, бо в народі є ще здоровий глузд, а найкращий доказ на це те, що мимо всяких злобних поголосок, один громадянин останньо п о ж е р твував 100.000 долярів на ці студії.

П. С. Якраз, як кінчив цього листа, дістав „Свободу" і читаю про становище ГУ ООЧСУ до українських студій в Гарварді. Дивує мене, чому організація пропихає свої ухвали і заяви через УККА. Вона має свою пресу і є незалежною організацією. А втім, яке її відношення до науки в університеті?

Богдан Гупал

Міннеаполіс

Зенон Пеленський

ПЕРЕД ДРУГИМ СКВУ

(2)

Совєтсько-західньонімецькі взаємини

Другий Конгрес СКВУ матиме всі підстави поважно застановитися та винести відповідні постанови стосовно дальшого становища, особистої безпеки, однак головне свободи політичної організованости та вільного вислову думки і науки українців у Федеративній Республіці Німеччини. Ні на хвилину ми не повинні забувати, що Західня Німеччина уклала в Москві 12 серпня 1970 р. договір про т. зв. „зречення з ужиття сили" та „нормалізацію" в стосунках між СССР та ФРН. Цей договір Бундестаг у Бонні ратифікував 17 травня 1972 р. Уряд розпочав т. зв. нову „східню політику". Нічого „нового" в цій політиці немає. Ідеться про стару як світ історію: співпрацю Німеччини з Росією для обопільних, нерідко тотожних інтересів. Це є лінія пруських королів, лінія Бісмарка, пізніше лінія німецької т. зв. „Ваймарської" республіки, нарешті, коли на те пішло, також лінія націстської Німеччини, як вона висловилася в пакті Ріббентропа-Молотова 23 серпня 1939 р. Цим пактом фактично було розпочато 2-гу світову війну. Значною мірою на лінії цієї традиційної політики Леонід Брежнєв побував 18-22 травня 1973 р. з „великою візитою" у Бонні.

Українські установи у ФРН під загрозою

Одним із перших наслідків перебування Л. Брежнєва у Бонні було домовлення досягнене з Брандтом про поступову ліквідацію (протягом двох років) вільних радіостанцій — „Радіо Свобода" і „Радіо Вільна Европа". Від деякого часу уряд Брандта-Шеля значно скоротив, або взагалі припинив аж надто уже скромні дотації, що їх досі надавав деяким українським культурним, науковим та добродійним установам. Можна поважно припускати, що під дальшим натиском з Москви також решта цих субвенцій може бути скреслена. Наскільки автор статті зачуває, наприклад, ректор Українського Вільного Університету робить собі немалі турботи — як зможе керовану ним установу зберегти і забезпечити.

До Англії

Абсолютно не треба виключати можливості, що всякі українські установи зможуть одного дня в Західній Німеччині взагалі заборонити.

Велику охорону для життя українців та їх установ становить вже сьогодні Українська Католицька Церква. А проте, II Конгрес СКВУ повинен би поважно застановитись, чи не перенести б— зокрема українські наукові установи — з ФРН, скажемо, до Англії. Там вони були б безпечніші і менше під перманентною загрозою. Було б дешево потрактувати повищі виводи, мовляв, автор „ширить паніку". Далеко дотого. Автор статті пережив і тямить, як у Празі, із-за непередбачливости українців був ліквідований „Музей визвольної боротьби" Західньої України, зокрема з доби війни за Галичину з поляками.

Недоліки інформаційної політики

Перед II Конгресом СКВУ стоятиме ще також питання, чи вже скажемо радше занедбання елементарної ваги: недоліки інформації про українські справи так само в стосунку до чужинців, як і до власної вільної української спільноти. Хоч увесь цей комплекс був предметом розгляду I Конгресу СКВУ, хоч і було винесено низку стосовних постанов, протягом минулих шістьох років справа інформації світу про Україну, а також справа надійної інформації й самих вільних українців про дійсність в Україні не надто поліпшилась. У вільній українській пресі щораз менше справжніх совєтознавців, зокрема стосовно проблем України, які черпали б свої вісті і дані безпосередньо із студій доступних совєтських джерел (а довідатись можна всетаки чимало), а не з другої руки, слідом за даними і спостереженнями чужинецьких інформаційних медіїв. Якщо йдеться про світ науки, то інколи виникає враження, неначе б для неї жива, теперішня Україна взагалі не існувала. Найсприятливіше становище ще в галузі літератури й історії; але просто таки катастрофальне в галузях економіки і соціології.

Інформування чужинців

Безумовно: інформування чужинців — справа складна і важка. Навіть при максимальних зусиллях з боку українців та при подачі абсолютно надійних матеріялів, мало що до чужинецьких медіїв проникає, зокрема до радіо і телебачення. Щодо українських визвольних справ серед чужинців панує, крім засадничої непоінформованости, ще чимало упереджения, навіть ворожости. Крім того подача інформацій з боку чужинців є не раз просто інфляційна. Наприклад, в самому тільки Мюнхені (як автора статті було документально інформовано) діє понад 60 „пресових референтур" різних еміґрантських політичних організацій.

Однак ці труднощі не мусіли б відстрашувати. Якщо якісь інформації і не проникають на передові, а чи й задні шпальти газет, то це не означає, що вони цілком „недійові". Чимало дечого залишається в пам'яті редакцій. Невикористана публічно інформація має нерідко принаймні стримуючу силу; робить редакторів уважними й обережними щодо супротивних, антиукраїнських інформацій.

Невистачальні заходи

Поява англомовних додатків до українських щоденників і тижневиків на американському континенті далеко не розв'язує справи. Ці додатки доходять тільки до українських читачів. Як су-

(Закінчення на стор 3-ій)

ПЕРЕД ДРУГИМ СКВУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

воро дехто й не оцінює та не критикує англомовний „Юкрейніен Квортерли”, що виходить у Ню Йорку під редагуванням д-ра Володимира Душника, журнал безумовно є кращий, ніж його (не знати чому) кепська опінія. Останнього часу він подає стислу хроніку подій в Україні і діяспорі, а головне — інформацію про доступні для англомовних читачів книжкові і журнальні появи, що стосуються справ України.

Невдатні спроби

На I Конгресі СКВУ існувала свідомість потреби поширити і поглибити дотеперішню базу інформації так для чужинців, як і українців. Чимало труду завдав собі у цій справі в рр. 1969 і 1970 д-р Михайло Сосновський, того часу викон. директор Секретаріяту СКВУ. Були вироблені пляни видавати Інформаційний Бюлетень Секретаріяту СКВУ англійською, німецькою і французькою мовами з метою обслуговування чужинців. Були вироблені також пляни для створення Українського Інформаційного Агенства (УІА) з призначенням для української преси. Агенство мало особливо концентруватись на збиранню стислих, правдивих інформацій про Україну, недосяжних з режимних медіїв інформації. Швидко мало виявитись, що для такої справи керівництво СКВУ — „не має грошей”. І — нібито „не могло їх мобілізувати”. В цю останню версію автор статті просто — не вірить. Балянс такий, що вільний світ, а також українці в ньому, не отримують про справи під'яремної України стільки і таких інформацій, які були б на потребу Другий Конгрес СКВУ повинен цей важний недолік рішуче виправити.

(„Християнський Голос”, Мюнхен)

ВІДБУВСЯ 14-ИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

няка. В часі З'їзду мгр М. Дупляк улаштував виставку лемківських експонатів. Наступного дня, 14-го жовтня, продовжувано дискусію над зміною статуту, який з малими додатками та змінами прийнято одноголосно. В житті Організації наступила зміна, бо створено Крайову Управу та Світову Федерацію Лемків. Раніше Крайову Управу створено вже на терені Канади, яку очолив Мих. Федак, а Американську Мирослав Мицьо. На внесок голови номінаційної комісії інж. Б. Чайківського до Крайової Управи вибрано: голова — М. Мицьо, заст. — Дм. Барна, секретар — П. Гарайда, фін. реф. — Дм. Кулик, орг. реф. Мих. Шалкевич, допом. Ю. Ковальчик, культ. - освіт. — Ю. Котляр, архів - музей — мгр М. Дупляк. Вільні члени: Мих. Кавчак та Мих. Фарбанець. До Контр. Комісії увійшли: Василь Майкович — голова, члени: Іван Блиха та Іван Полянський. Тов. Суд: Іван Хомко — голова, члени: Василь Скомський та Корнило Баб'як. На внесок інж. Б. Чайківського Світову Федерацію Лемків очолив д-р Іван Гвозда, його заступники: Мих. Федак, голова Крайової Управи в Канаді, та Мирослав Мицьо, голова Крайової Управи в Америці, секретар — мгр М. Дупляк, фін. реф. — Ольга Халупа. Вільні члени: Мих. Левчик, Іван Лико. Контр. Комісія: інж. Б. Чайківський — голова, члени: П. Оленич, Мих. Кавчак. Присутні довше дебатували над фінансовою справою. На закінчення З'їзду д-р І. Гвозда ствердив, що З'їзд був вдалий, діловий і висловив віру, що на майбутнє праця буде далі продовжуватися інтенсивно для допомоги лемкам.

СПРАВА КОШТІВ ПРОЇЗДУ НА „ПАТТ-І”

Портове управління Ню Йорку та Ню Джерзі звернулося до Міжстейтової Торговельної Комісії, щоб ця комісія передумала своє рішення з четверга, 11-го жовтня, за яким кошти проїзду на міжміській залізничій лінії „ПАТТ” мали б залишитися на теперішньому рівні, тобто на 30 центах. Представники стейту Ню Джерзі в Портовому управлінні хочуть, щоб кошти проїзду були підвищені до 50 центів, а нюйоркські представники вимагають тільки 5 центової підвишки, тобто до 35 центів. Речник Міжстейтової Торговельної Комісії повідомив, що рішення в справі звернення Портового управління буде проголошене десь за тиждень.

Українська Вільна Академія Наук Вінніпег

Осінній сезон публічних сесій Академії почався з доповіді професора університету Манітоби о. д-ра О. Барана, 30 вересня ц. р. в залі Академії, у її приміщенні в будинку Централі Комітету Українців Канади, на тему: „Досліди української історії в архівах Венеції”.

Сесію відкрив діючий президент УВАН д-р М. І. Мандрика словом, в якому підкреслив, що це є перша сесія в цьому приміщенні і вона є символічною: Академія тепер знаходиться під матеріяльним і моральним дахом найвищої централі українців Канади — Комітету Українців Канади, в тісному сусідстві з другою центральною установою Народною Фундацією ім. Т. Шевченка, а також в ближчому сусідстві, через дорогу, з Осередком Української Культури й Освіти. Символічно тому, що вона знаменує напрямок до об'єднання праці наших установ, до кооперації, замість розбіжности. При цьому, зосібна, висловив привіт президентові Осередку УО проф. Розумному й членам дирекції Осередку, а позачно д-рові І. Глинці — голові фундації ім. Т. Шевченка (який був перешкоджений прибути на сесію), та Президії й екзекутивному директорові КУК д-рові Я. Кальбі. Після цього попросив д-ра М. Г. Марунчака голову Відділу суспільних наук до пресідництва на сесії.

Заки перейти до ділової програми, д-р Марунчак попросив присутніх прилучитися до вшанування Академісю св. п. проф. Наталії Василенко-Полонської, яка недавно відійшла у вічність, і подаючи її характеристику й заслуги на полі української історичної науки, перевів ритуал вшанування вставанням і однохвилинною мовчанкою.

Проф. о. д-р О. Баран виголосив цікаву доповідь. Заохочений пок. Василенко-Полонською до архівних дослідів української історії в архівах Европи, він перевів певні досліди праці в Парижі, Відні, Мюнхені і у Венеції. Він мав на увазі головно дослідження участи української козаччини в історичних подіях Західньої Европи. У Венеції він відкрив багаті архівні матеріяли. Одначе, вони є понищені, бо були затоплені водою. Лише лябораторія в Римському Сенаті могла б їх відреставрувати. При допомозі брата Йосафата, керівника лябораторії, д-р Баран зміг налагодити реставрацію архівів — 6 томів по 1000 стор. за невелику заплату. Відтак о. д-р Баран поїхав удруге до Венеції, знову зустрівся з шефом архівів, який обіцяв дати потрібні документи для реставрації, але той сказав, що вийшов новий закон, який не дозволяє вивозити з Італії архівів. Але о. д-р Баран щасливо зустрівся з одним віденським професором і той показав йому багатий архів листування венецьянських амбасадорів між Венецією й Туреччиною. У цьому архіві, нічим не пошкодженому, о. д-р Баран знайшов цілий скарб документів до нашої козацької історії, нікому ще не знаних, не досліджених. Венеція, яка ще з кінця XII століття мала свої консуляти в Криму, в своїх колоніях і вела торгівлю з народами на берегах Чорного моря, була життьово заінтересована в забезпеченні політичного стану і відносин між Туреччиною, Кримськими татарами й Україною. Над цим працює далі о. д-р Баран певний, що дістане дорогоцінні мікрофільми з ще більш дорогоцінних історичних документів, що кидають нове світло на історію часів козацької державности.

Присутні, поверх 50 людей вислухали доповіді з великою увагою. За нею слідували запити і пояснення.

Інфор. УВАН

КАНАДСЬКО — КИТАЙСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР

З Пекіну інформують про підписання торговельного договору між Канадою та комуністичним Китаєм. Договір підписали прем'єр-міністер П'єр Трудо, який відбув офіційну поїздку до Китаю, та прем'єр-міністер Чжоу Ень-лай. П. Трудо в час свого побуту в Пекіні мав також окрему зустріч з Мао Тсе-тунгом. В оцінці Трудо, китайський лідер, незважаючи на свій вік, виявляє незвичайну активність та заінтересування проблемами.

У 35-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

уряд приземлився на території Карпатської України в Ужгороді. На летовищі колишній губернатор Константин Грабар привітавши членів уряду, передав їм всю владу країни. Тріюмфально в'їхала нова влада до столиці на площу ім. князя Коріятовича, де зорганізовані маси народу ентузіястично вітали рідних міністрів. Хто не пригадує ентузіязму ідучих в поході вулицями Ужгороду тисячних народних мас? Варто було б відтворити ентузіястичні промови д-ра Юлія Бращайка, Степана Клочурака та д-ра Степана Росохи, які вітали рідну владу на українській землі, чи державницькі відповіді міністрів Юліяна Ревая та Августина Волошина. „По довгих століттях тяжкої неволі наш Український Народ став дійсним власником нашої Срібної Цемлі, нашої Батьківщини Підкарпаття. Від сьогодні на нашій Землі буде володіти наш народ без чужого окупанта...” читаємо в Маніфесті ПРУЦНРади, що був затитулований „Підкарпаття — незалежна держава!”

У перших днях автономного уряду Карпатської України, спеціяльно вишколені мадярські терористи — числом понад 30 осіб - вдерлися вночі з 9 на 10-го жовтня 1938 р. на територію Карпатської України на Берегівщині, а дещо пізніше поляки почали висилати своїх терористів в околиці Волового з півночі. В тій чи іншій мірі цей терор ведено аж до березня 1939 р. з обох боків.

Дня 25-го жовтня 1938 р. приловлено прем'єра - міністра Андрія Бродія на гарячому вчинку зради і його арештовано. Прем'єром уряду іменовано о. Августина Волошина, а членами уряду залишилися міністри Юліян Ревай і Едмунд Бачинський.

Створення українського уряду на чолі з о. А. Волошином викликало по всьому світі серед українців - русинів небувалий ентузіязм. У всіх більших місцевостях країни відбувалися маніфестації відданости й вірности своїй владі. Ще того самого дня спонтанно формується величава тисячолюдна маніфестація в Ужгороді, вкритому морем синьо - жовтих прапорів. Пластова, селянська, робітнича, студентська молодь гордо проходить вулицями рідної столиці, з небувалим дотепер почуттям осягнення мети. З бальконy Народного Дому „Просвіта” промовляють визначні борці за політичні права народу: Августин Штефан, Федір Ревай і Степан Росоха. „Кожний українець - русин, мужчина, жінка, старий чи молодий, повинен приступити до будови нашої молодої держави” — говорилося в маніфесті Української Народної Ради в Ужгороді.

Так ми згадуємо осінь 1938 р., Ужгород... і народження Карпато - Української Держави, яка проіснувала у всій своїй величі до славних і трагічних днів Березня 1939 року.

За Карпатський Дослідний Центр

Проф. д-р П. Стерчо
Заступник голови

д-р **Василь Вереш**
секретар

д-р **Роман Голіят**
пресовий референт

СТУДІЮЮТЬ УКРАЇНУ

Блумінгтон, Інд. — В університеті Індіяни у Блумінгтоні, на один із найбільш престижевих університеті в Америки, впроваджено на весняний семестр курс п. н. „Dissidet Thoght in the Soviet Ukraine.” Курс той запропонував і буде на ньому вчити проф. Ю. Фединський. Проф. Фединський викладає право на тому ж університеті і є головою Українсько-Американської Асоціяції Університетських Професорів.

Ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою,
що в понеділок, 8-го жовтня 1973 р.,
згинув в експльозії воєнного корабля
СЕРЖАНТ МОРСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗСА

сл. п. ЯРОСЛАВ РИВАК

з Чикаго, Ілл., на 26-ому році життя.

Покійний ЯРОСЛАВ РИВАК залишив у смутку батьків ІВАНА та ІРИНУ, сестру МАРІЮ з мужем і дітьми та 4-літнього синочка і 2-літню доню.

Належав до місцевого Осередку СУМА, де був членом духової оркестри та футболістом „Крил”. Член 221-го Відділу УНС в Чикаго.

БАТЬКИ

Ділимося сумною вісткою з Вельмишановними Професорами та колишніми Учнями Зальцбурзької гімназії,

що дня 8-го жовтня 1973 р. упокоївся в Бозі наш Улюблений Професор та Виховник пластової молоді

бл. п. ЮЛІЯН КАМЕНЕЦЬКИЙ

Достойній Родині висловлюємо щирі співчуття.

КОМІТЕТ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

У безмежному смутку повідомляємо Рідних, Знайомих і Українське Громадянство,
що 13-го жовтня 1973 р. несподівано відійшов у Вічність
на 60-ому році життя

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ І БАТЬКО

бл. п. інж. ВАСИЛЬ ЗАХАРКЕВИЧ

народжений 12-го лютого 1914 р. в Снятині, Зах. Україна

Похорон у вівторок, 16-го жовтня 1973 р. з церкви Успіння Божої Матері на цвинтар Cote de Neige у Монтреалі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечалені:

Дружина — ЕЛЬВІРА
Донька — ВІРА

Мистецькі ансамблі СУМА Ню Йорку виступатимуть в Чикаґо і Детройті

Ню Йорк. — Українське громадянство двох наших великих скупчень Чикаґо та Детройту матиме змогу любуватися постановками сумівських мистецьких ансамблів з Ню Йорку 20 і 21 жовтня. У мистецьке турне виїздять дівочий хор „Жайворонки" та танцювальний ансамбль „Верховинці", які мають підготовану багату та цікаву програму. Обидва ансамблі нараховують 90 осіб, активних любителів українського музично - хорального та танкового мистецтва. Хор „Жайворонки" був зорганізований при Осередку СУМА в Ню Йорку перед шести роками під керівництвом інж. Романа Степаняка. За цей час він дав ряд самостійних виступів в Ню Йорку та інших місцевостях, а також приймав участь у різних загальнонаціональних імпрезах з окремими мистецькими точками. В репертуарі хору народні і упівські пісні та твори відомих наших і чужих композиторів. З хором виступають також солісти: Марта Степаняк - Кокольська, Бриґіда Заяць, Іванна Кузів та Оля Назаркевич.

Танцювальний ансамбль „Верховинці" є активний в системі нюйоркського СУМА вже 22 роки. Керує ним хореограф Олег Ґендза. Під сучасну пору ансамбль налічує 35 членів, які спеціялізуються у народних танках. „Верховинці" відомі з численних виступів на українських імпрезах, міжнародних фестивалях на телебаченні. З великим успіхом цей ансамбль виступав перед багатотисячною українською і чужинецькою публікою в Медісон Сквер Ґарден в часі Першого СКВУ.

Треба надіятися, що українське Чикаґо 20 жовтня, а Детройт 21 жовтня тепло і численно зустріне наші молодечі мистецькі ансамблі, що буде важливим стимулом для них у їхній дальшій праці на полі українського мистецтва.

Дівочий хор „Жайворонки" СУМА з Ню Йорку під диригентурою інж. Р. Степаняка. Керівник мистецької програми Іванна Кононів, акомпаніямент: Хризанта Зубрицька-Янг.

Ліс скульптур Михайла Дзиндри

Декілька днів тому я дістав листа (і знімку однієї скульптури) від Михайла Дзиндри — дослівно одно речення: „Виставляються 13-го жовтня, 30 скульптур старих і 63 нові, отже разом 103. З привітом! Підпис.". Ці сто три скульптури засаджені в лісі, куди Дзиндра давно вже втік від крикливої міської цивілізації — вони колись гармонійно сусідували з деревами, а тепер, мабуть, починають випихати ліс чимраз то далі.

Беручи до уваги, що скульптури Михайла Дзиндри великих форм і позначені унікальною як на наш час, бо життєдайною і з виявом гумору, індивідуальністю скульптора, — то відразу усвідомите, що вистава ста трьох скульптур не є звичайним, а радше дуже незвичайним феноменом. І знову же відразу насувається думка: такі почини повинні бути комусь відомі, в першу чергу українській людині. Ми вже пройшли період блимання неонових світильників, пройшли період вивертання явищ навиворіт, період кривих жестів — і все це було часом цінне, часом нецінне, але завжди цікаве. Тепер слід би вернутися до „моди" справжніх творчих вивершень. І скульптури Михайла Дзиндри сюди належали б.

Можливо тому, що довкола скульптур Дзиндри багато простору, — їх завжди доводилося сприймати у двох перспективах. З дальшої перспективи скульптури ці вражають як поєднання чистих форм. Хоч Дзиндра не обмежується і вживає всі засоби (вгнуті й вигнуті площини, неґативний простір, колір, різнородність матеріялу), то форми його, дуже абстраговані в загальних обрисах, підлягають одній індивідуальній стилістичній поєднаності. З ближчої перспективи форми ці синтезуються в реальні, чи радше в абстраговано - реальні, зведені до символа, людські, тваринні чи предметні обриси. І саме у сприйманні з ближчої перспективи виявляється індивідуальність Михайла Дзиндри: в доброзичливому гуморі, в іронії і, що найосновніше, у зрозумінні й любові до людини (контрастно до модної в наш вік неґації й ненависти до людини).

Але ще більшої, мабуть, ваги є те, що Дзиндра черпає із своєї спадковости, і свого минулого. Бо справжня творчість може заіснувати тільки тоді, коли мистець „дає себе", виявляє свій внутрішній світ, який у спадковому сенсі витворюється століттями; в української людини світ цей український, в німецької — німецький і т. д. Все це речі аж надто зрозумілі. Не завжди зрозумілим є те, що не можна творити на зовнішніх основах, і свідоме відпихання себе від себе самого, в даному випадку від української спадковости, таке „модне", є антитворче.

Скульптор М. Дзиндра із своїм творчим доробком — явище імпозантне й повноцінне. І, дивним дивом, майже незнане, не то що світу, але й українській людині. Насправді дива тут нема, бо скульптор є скромна людина, яка з великим задоволенням працює і цілковито себе не реклямує. Його скульптурний ліс буде відкритий для гостей 13 - 14 жовтня та 20 - 21 жовтня (справді він завжди відкритий!). Прямо брати Таконік парквей, виїзд „Кент Кліфс — Пікскіл Голлов ровд"' — а знаки доведуть вас там між чудові скульптури в чудовій природі.

Богдан Бойчук

З ВИСТАВКОВОЇ ЗАЛІ

Малярство Юрія Гури

Нюйоркський любитель образотворчого мистецтва мав вже декілька нагод запізнатися з творчістю Юрія Гури більше чи менше фрагментарно. Проте оце на відкритті його індивідуальної виставки 30-го вересня ц.р. в ґалерії ОМУА він виявив повністю у всіх вимірах прикметності свого таланту.

Бувають творчі таланти, що їх розтлумачувати самому собі чи іншим рецензентові чи критикові нелегко, з огляду на складність проблем формального чи ідейного порядку, що лягають в основу їхніх творчих маніфестацій. І аналіза, хоч і як ретельна тих маніфестацій, залишає у рецензента чи критика почуття певних умовностей і рисковности в об'єктивності звітування.

Звітування про творчість Гури ускладнень для рецензента не приносить. І коли перший погляд на п'ятдесят п'ять олійних образів, розвішаних на стінах ґалерії ОМУА створює враження великого накопичення проблем, що в них можна при докладнішій аналізі заплутатися, то вже докладніше знайомлення з виставленими творами цілковито розвіває це враження. З хвилини на хвилину глядач все легше вникає в емоційну суть творів, розкриває ідейний підтекст розмашних мазків, кольорових експльозій, фактуральних завузлювань, що в них фарба нанесена на полотно цілими грудами.

З хвилини на хвилину кожне з виставлених полотен починає згучніше промовляти, ні, співати своїх пісень сюжетом, темою і кольоровим викладом. Власне співати. Бо в образах Гури, як в інших малярів, домінантним елементом буває раз епізм, раз психоаналітичність, а інший раз сюжетна кольорова репортажність, домінантною почувається пісенність, прагнення передати істоту творчої візії пісенними елементами. А вони то в якихось контрапунктичних накладаннях динамічних мазків таких чи інших кольорових наснажень, то в загальних насиченнях цілого образу певною кольоровою атмосферою.

Коли вже конче мали б ми наклеїти на творчість Гури якесь стилістичне наличко, то він програмовий експресіоніст у деформізмі постімпресіоніст у кольоровому багацтві палітри. Проте ці окреслення аж ніяк не з'ясовують прикметностей стилістичних власного стилю Гури, що він його безумовно знайшов і напевно в дальшій творчій практиці буде прецизувати.

Гура — расовий маляр. Його расовість засвідчують безпредметні твори, або ті, де предметність підпорядкована абстрактності, що була вихідним пунктом мистця у творчому задумі. В таких творах його палітра виблискує жемчужними переливами, а лінії та площі причаровують грайливою ритмікою.

В догану мистцеві треба винести зауваження, що коли він, приступаючи до творення образу, виходить з тематичних заложень, коли бажає своїм образом дати їм ілюстраційну інтерпретацію, у фігуральних композиціях чи краєвидах, то його палітра пригасає і вмовкає мелодійність викладу. З тих міркувань з цієї виставки можна було вилучити деякі твори, які, хоча професійно не без своїх вартостей, проте якось не вкладаються в загальний образ таланту мистця і особливостей того таланту.

З переїздом мистця Юрія Гури з Польщі у вільний світ, велика родина наших образотворців збагатилася дуже талановитим мистцем, а українське мистецтво буде збагачувати його творчість в своїх стилістичних основах дуже українська. Бо, далебі, коли отак переходив від картини до картини Гури, вчувалися і наші думи, і церковні наші напіви, і танкові ритми полонин. Не в площині формальної аналізи, але в чуттьовому сприйманні Гура з тієї категорії мистців, які в своїх творчих особливостях заключають свої національні особливості.

В. Ласовський

„Театр у П'ятницю" в Ютиці

В суботу, 20 жовтня ц. р. українська громада Ютики, Н. И. і околиць матиме вперше нагоду вітати в себе відому театральну групу з Філядельфії „Театр в П'ятницю" під керівництвом В. Шашаровського.

В програмі виступу Театру є співомовки в двох частинах „І ЦЕ І ТЕ", в які входять веселі скечі, пісні і пісеньки, монологи, дуети та жартівливі куплети, у виконанні відомих майстрів сцени Володимира і Юлії Шашаровських, монологістки Іванни Климовської - Язичинської, жіночого тріо „Соловейки" під мистецьким керівництвом Зої Маркович, та ін. Галя Поритко акомпаньюватиме музичним точкам програми. Вечір відбудеться в Українській Католицькій Авдиторії при 6 Каттедж Пл. о год. 7:00 вечора. Організаційною підготовою виступу займається комітет при Українській Католицькій Церкві в Ютиці, Н. И. та Гурток Любителів Мистецтва при Українській Православній Церкві в Трой, Н. И. при фінансовій підтримці стейтової Ради для справ Мистецтва.

(Н. Н.)

Успіхи нашої молоді

Дня 21-го травня ц. р. відбулася ґрадуація студентів музичної Академії у Філядельфії, а поміж ними була там українка, молоденька 18-літня піяністка — Ліда Тамара Артимів.

Ліда, дочка аптекаря мґра Модеста та Лідії Артимових з Філядельфії закінчила 4 рік коледжу зі „Сума Кум Лявде, одержуючи ступінь бакаляврa музики. Ліда — вибрана на 1973 рік як одна з накращих студентів усіх університетів та коледжів в Америці та одержала відзначення.

У 1972 та 1973 рр. Ліду прийняв директор Куртіс Інституту та славний піяніст Р. Серкін на літній Музичний Фестиваль в Марльборо, Вермонт, де гостюють славні музики з цілого світу і де протягом літніх місяців відбуваються славні концерти камеральної музики. Ліда цього року увійшла як піяністка до квінтету цих талановитих музик „Мюзік фром Марльборо", які мають визначену туру на 25 концертів по більших осередках Америки.

Перша тура починається 14-го жовтня ц. р. та веде через 15 американських міст. Між іншими, концерти відбудуться: 20-го жовтня у Вашинґтоні, 21-го жовтня у Філядельфії, та у днях 25-го жовтня, 3 і 5-го листопада у Ню Йорку, 28-го жовтня у Балтиморі.

Л. Б.

В ЧИКАҐО ВІДБУВСЯ ТОРЖЕСТВЕННИЙ ВХІД...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

женніший Патріярх Йосиф. Після посвячення престолу відбувся ще передбачений церемонією трикратний процесійний обхід довкола собору. Першу Святу Літургію відслужив перший парох парафії о. крилошанин П. Джулинський в сослуженні крилошан: о. М. Старуха, о. Б. Смика, о. В. Тарнавського, о. рад. Л. Кусого з Лондону, Онт., о. Е. Пількова з Манітоби, о. В. Осташа з Рочестеру, Н. И. Дияконував о. І. Кротець. Співав мішаний хор „Прометей" під управою Р. Андрушка. Проповідь виголосив о. Л. Кусий, кол. душпастир парафії. Богослужебними церемоніями проводив о. парох М. Бутринський.

На закінчення урочистостей входу в храм в авдиторії собору свв. Володимира й Ольги відбувся бенкет подяки. В авдиторії при столах могло засісти лише коло 600 осіб. Бенкет відкрив промовою головний радний Парафіяльної Ради д-р О. Фаріон, а проводив бенкетом о. парох М. Бутринський. Головним промовцем на бенкеті був від Будівельного комітету д-р Богдан Старух. Між позамісцевими учасниками врочистостей були проф. М. Чубатий, декан УКУ, проф. Ю. Фединський, голова Асоціяції Українських Американських Професорів Університетів, представники нової парафії з Клівленду та інші й представники посадника міста та губернатора стейту. Згадати б, що новозбудований храм проєктував архітект інж. В. Корсунський з Міннеаполісу.

При нагоді врочистостей входу в храм жертвенні парафіяни склали на закінчення будови собору понад 50 тисяч дол.

ДЕКАДА ВІРМЕНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА УКРАЇНІ

За повідомленнями української совєтської преси 7-го жовтня до Києва прибули прозаїки, поети, драматурги і літературознавці Вірменії,, щоб взяти участь у першій декаді вірменської літератури в Україні. Офіційне відкриття декади заповіджене було на 9 жовтня. З цієї нагоди видавництва УССР випустили спеціяльні видання творів вірменських письменників. Вірменські учасники декади відвідають також окремі области України, а також побувають в Каневі на могилі Тараса Шевченка.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЖОВТНЯ 1973 р.:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва Українська Січ", Відд. 170, о год. 6-ій веч. в домівці УНДому. Проситься членів платити вкладки на сходинах. — Управа.

СУБОТА, 20-го ЖОВТНЯ 1973 р.:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Збирання членських вкладок від членів Т-ва „Дністер", Відд. 430, в Українському Домі при 23-ій і Бравн вул. від год. 7 до 9-ої веч. В Домівці УСТ „Тризуб" не будеться більше збирати вкладок, як попередньо, з огляду на те, що набуто власну Домівку УНСоюзу. — Д-р Іван Скальчук, голова; Іван Книгницький, секр.

НЕДІЛЯ, 21-го ЖОВТНЯ 1973 р.:

ПАТЕРСОН, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, у Винярського, 482 Main Street у Патерсоні. Просимо всіх на збори та вплачувати свої вкладки на час. — Іван Бурний, секр.

ЙОНКЕРС, Н.Й. — Місячні збори Т-ва Подільська Січ, Відд. 8, о год. 2-ій по пол. в церковній залі при Чеснат Стріт. Проситься всіх членів прибути та вирівняти належні вкладки. - Володимир Козіцький, предс.; Василь Мандзій, секр.

ВУНСАКЕТ, Р.Ай. — Тримісячні збори Т-ва Запорозька Січ,, Відд. 206, о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі при 74 Гаррис Евню. Присутність членів обов'язкова, бо є важливі справи до вирішення. — Управа.

ЕЛІЗАБЕТ, Н.Дж. — Триквартальні збори Сестрицтва „Любов", Відд. 37, о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 214 Фултон вулиці. На порядку нарад звіти Управи та Контр. Комісії. Просимо членів прибути на збори, бо є важливі справи до вирішення. — Анна Гнатюк, секр.

ДЕТРОЙТ, Мич. — Місячні збори Б-тва св. о. Николая, Відд. 175, о год. 1:30 по пол. у залі УНДому при вулиці Мартін ч. 4655. На будуче збори відбуватимуться кожньої третьої неділі місяця у вищеозначених залі та часі. Ярослав Вазюк, секр.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 7011 Тарзан вимагає доказів

Як могли ці тварини згинути, Тарзане?

Це трюк, Каану... Я упевнинний в цьому! Оббризкування проти комах цього б не спричинило... Май до мене довір'я та допоможи мені довести цю справу до кінця!

Припускаю, що ці „доказ" знайшов ти... Мені потрібно більше доказів, ніж твоє слово, що їх смерть була спричинена мною!

...Перш ніж ви винесете остаточний присуд, я вимагаю, щоб ми перейшли до того місця, де ти твердиш, що це сталося!

Я думаю, що це справедливе прохання... Ходімо!